

Nr. A82/001

6 januari 1982

EEN UITGESTELDE DIALOOG

In december 1980 werden onder meer Nederlandse politici door een sub-organisatie van de communistische Wereldvrede Raad benaderd om hun medewerking te verlenen aan de voorbereiding van een in Wenen te houden wereldconferentie onder het motto "Dialoog over Ontwapening en Ontspanning".

De conferentie zou aanvankelijk in november 1981 plaatsvinden, maar werd verschoven naar 29 januari tot en met 1 februari 1982. Dit uitstel kan gezien worden als een poging te voorkomen dat het in Wenen tot een herhaling komt van enkele voor het Sowjet-propagandawezen onaangename gebeurtenissen die zich in de afgelopen periode bij soortgelijke manifestaties voordeden.

Het ILF

Enkele Nederlandse politici ontvingen eind 1980 vanuit Wenen een schrijven van het International Liaison Forum of Peace Forces (ILF). In de brief werden zij - en met hen ongetwijfeld honderden andere politici over de gehele wereld - opgeroepen deel te nemen aan een voorbereidingsbijeenkomst (14 en 15 januari 1981 in Wenen) van een "Wereldconferentie : Dialoog over Ontwapening en Ontspanning", die in 1981 zou moeten worden gehouden.

Het ILF is de opvolger van de Continuing Liaison Council of Peace Forces (CLC), een lichaam dat een uitvloeisel was van het Wereldcongres van Vredeskrachten, dat in oktober 1973 in Moskou werd gehouden. Dat Moskouse congres was georganiseerd door de Wereldvredesraad, de belangrijkste internationale communistische mantelorganisatie, in samenwerking met het Sowjetcomité voor de Verdediging van de Vrede.

Met het Wereldcongres van Vredeskrachten startte de Wereldvredesraad (WVR) de procedure die sindsdien tot een vast patroon is uitgegroeid *) : het direkt voorafgaande aan het Wereldcongres van de WVR organiseren van een grootscheeps opgezette manifestatie, waarvoor niet alleen de trouwe WVR-volgelingen maar ook vele andersdenkenden kunnen worden uitgenodigd. Door het zo kort na elkaar organiseren van beide bijeenkomsten beschikt de WVR over de mogelijkheid oproepen vanuit een en dezelfde vergaderstad te doen uitgaan die in wezen afkomstig zijn van het 'eigen' congres, maar die gemakkelijk verward kunnen worden met verklaringen van het breder samengestelde, eraan voorafgaande forum.

Bovendien kunnen de met de WVR verbonden nationale organisaties die meestal de samenstelling van de bredere delegaties strak in handen houden de gelegenheid aangrijpen om voor en tijdens de reis zo effectief mogelijk op hun andersdenkende landgenoten in te werken met het doel hun nationale relatie-net uit te breiden.

Om de contacten met die nieuwe relaties ook internationaal gezien in

*) Het patroon is sindsdien ook door andere internationale mantels overgenomen; vgl. over het Wereldvrouwencongres.

stand te houden werd de CLC in het leven geroepen, die in 1977, toen de "vredeskrachten" voor een vervolgbijeenkomst (het Wereldvredesforum) opnieuw in Moskou waren, werd uitgebreid en omgedoopt tot het ILF. Om de regie van deze mantelsmantels *) niet al te zeer uit handen te geven werd het voorzitterschap van zowel CLC als ILF toebedeeld aan _____, de WVR-president. _____ is lid van het Centraal Executief Comité van de Communistische Partij van India en mocht op 18 juni 1981 uit handen van _____ de _____-orde ontvangen.

Het ILF werd verder onder meer bemand met vertegenwoordigers van organisaties die er in het verleden blijk van hadden gegeven samenwerking met de WVR niet te schuwen. Zo werden de Deen _____ van de World Association of World Federalists (WAWF) en de Canadese _____, secretaris-generaal van de Women's International League for Peace and Freedom (WILPF), vice-president van het ILF. Om ook hier de zaak niet al te zeer uit handen te geven viel een van de andere vice-voorzitterszetels toe aan _____, lid van het CC van de CPSU en Prawda-hoofdredacteur, terwijl op de sleutelpost van algemeen ILF-secretaris _____ werd benoemd. _____ is niet alleen eerste vice-voorzitter van het Sowjetcomité voor de Verdediging van de Vrede, maar tevens vredesbewegingsverantwoordelijke binnen de sector Internationale Sociale Organisaties van het International Department van het CC/CPSU.

Het ILF kan derhalve gezien worden als een WVR-suborganisatie, hetgeen nog eens bevestigd werd door het gegeven dat de Weense uitnodigings-

*) Zo genoemd omdat aan hun creatie mede de overweging ten grondslag lag dat de WVR - doordat het inmiddels in ruime kring bekend was dat het hier een door communisten gedomineerde organisatie betrof - zijn mantelkarakter enigszins verloren had en het derhalve tijd werd de mantelorganisatie een nieuwe mantel te laten oprichten.

brief afkomstig was van het adres waarop ook het Internationaal Instituut voor de Vrede , eveneens een WVR-filiaal, zetelt.

De voorbereidingsbijeenkomsten

De eerste voorbereidingsbijeenkomst vond, zoals gezegd, halverwege januari 1981 in Wenen plaats. Er werd besloten een internationaal voorbereidingscomité voor de Dialoogconferentie te vormen, terwijl tevens het WVR-nevendoel naar voren kwam, namelijk het vanuit de conferentie, in het leven roepen van een "Dialoogforum" te Wenen, dat als permanent bureau kan gaan fungeren als een nieuw WVR-filiaal. Voor zowel de conferentie als de creatie van het bureau werd november 1981 als streefdatum vastgelegd.

Op 28 en 29 april 1981 vergaderde het internationale voorbereidingscomité. Er bleken geen Nederlanders van het comité deel uit te maken. Besloten werd, dat de Dialoogconferentie van 27 tot 30 november 1981 zou plaatsvinden. Voorts werd bekendgemaakt, dat de organisatoren op de Dialoogconferentie ongeveer 500 vertegenwoordigers van vredes- en maatschappelijke organisaties en politieke partijen verwachtten. Het Oostduitse partijblad Neues Deutschland meldde dat op de zitting van het voorbereidingscomité "een vrijmoedige gedachtenwisseling", had plaatsgevonden, een omschrijving die aangaf dat er kennelijk sprake was geweest van enige tegenwerking tegen de WVR- en dus pro-Sowjet-regie. Voor een laatste, afrondende bespreking kwam het voorbereidingscomité op 29 september opnieuw in Wenen bijeen, bij welke gelegenheid bekend werd gemaakt, dat de Dialoog was uitgesteld tot 29 en 30 januari en 1 februari 1982. Ook deze laatste voorbereidingsbijeenkomst werd door Neues Deutschland gekenmerkt als een "vrijmoedige gedachtenwisseling" en de krant deed het voorkomen alsof er van uitstel in het geheel geen sprake was. Zodoende behoefde ook geen reden voor het uitstel te worden opgegeven.

Reden voor het uitstel

De meest voor de hand liggende reden kan echter gevonden worden in de ui Sowjet-propaganda-standpunt gezien negatieve ervaringen, die de laatste tijd bij enkele met de Dialoogconferentie vergelijkbare manifestaties

door het internationale communistische mantelwezen zijn opgedaan. Op het in september 1980 in Sofia gehouden Wereldparlement van Volkeren voor de Vrede waren het met name Belgische delegatieleden die zaken als Afghanistan en de mensenrechten in Oost-Europa aan de orde wilden stellen. Op een in januari 1981 in Helsinki gehouden Wereldforum van Jongeren en Studenten voor Vrede, Ontspanning en Ontwapening moest de Sowjetdelegatie zelfs accepteren, dat in het slotdocument "het terugtrekken van alle buitenlandse troepen uit Afghanistan" werd geëist, een formulering die strijdig is met het Sowjet-standpunt ter zake. Op het Wereldvrouwencongres tenslotte (oktober 1981 in Praag) was het vooral de Japanse delegatie die zich verzette tegen de eenzijdige benadering van de wereldproblematiek *)

Deze incidenten hebben zonder twijfel schade toegebracht aan het beeld dat de propagandamachine van het mantelwezen door middel van dergelijke manifestaties tracht te scheppen. De gebeurtenissen zijn enerzijds het neveneffect van het succes dat de mantelorganisaties hebben bij het zoveel mogelijk bij hun acties betrekken van andersdenkenden - de regie wordt daardoor moeilijker -, anderzijds zijn de incidenten de onvermijdelijke doorwerking van het bestaan van Moskou-kritische CP-en, waarvan de nationale mantelorganisaties het partijstandpunt ook op manifestaties zoals hier bedoeld wensen uit te dragen.

Het hoofddoel

Of de "Wereldconferentie : Dialoog over Ontwapening en Ontspanning" eind deze maand inderdaad zal plaatsvinden is gelet op het bovenstaande nog niet geheel zeker. De afweging van voor- en nadelen zal wellicht op de momenteel (6-8 januari) in Kopenhagen plaatsvindende uitgebreide zitting van het WVR-bureau geschieden. Over Nederlandse deelname zijn in dit

*) De Japanse , die zich in een commissie-vergadering al verzet had tegen het voorstel om China te veroordelen, werd, toen zij in de plenaire zitting het woord wilde voeren, door bewakingspersoneel de zaal uitgewerkt. Vele anderen wensten daartegen te protesteren, maar kregen geen kans omdat onmiddellijk alle microfoons werden uitgeschakeld.

stadium nog geen gegevens bekend.

Bij de afweging zal het hoofddoel van de Dialoogconferentie een belangrijke rol spelen. Weliswaar zijn vijf verschillende onderwerpen voor de Weense discussie vastgelegd, maar duidelijk zal een daarvan centraal staan, namelijk "de mobilisering van de publieke opinie met betrekking tot VN-inspanningen voor ontwapening en ontspanning met het oog op de tweede buitengewone zitting van de Algemene Vergadering van de VN over de ontwapeningsproblematiek".

Deze tweede buitengewone VN-zitting zal op 7 juni a.s. beginnen en iedere voor de Sowjet-Unie lovende verklaring van een vergadering waarbij niet direkt duidelijk is dat het om een door het internationale mantelwezen geregisseerde aangelegenheid gaat is uit propaganda-oogpunt meegenomen *. Een nieuw uitstel van de Dialoogconferentie is niet waarschijnlijk, afstel (bijvoorbeeld n.a.v. de huidige situatie in Polen) zou een blamage betekenen.

*) Vgl. de Religieuze Vredesconferentie van 10 - 14 mei 1982 in Moskou wordt gehouden.

, die